

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ กรณีนายสมพงศ์ เกษตรภิบาล จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ ว่า นายสมพงศ์ เกษตรภิบาล เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) ในรัฐบาลของพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๒/๒๕๔๐ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการการเมืองลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๐ นายสมพงศ์ เกษตรภิบาล จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๙๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๙๒

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งรวมทั้งกรณีที่พักจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี พบว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวยังดำเนินการไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๙๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ และได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ ว่า นายสมพงศ์ เกษตรภิบาล จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ศาลรัฐธรรมนูญเปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือโดยส่งหนังสือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ และผู้ถูกร้องได้รับหนังสือจากศาลรัฐธรรมนูญแล้ว แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีตามมาตรา ๒๙๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงรับไว้พิจารณา

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงอันควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นว่า การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ยังดำเนินการไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๙๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. ไม่แนบสำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นหลักฐานพิสูจน์ความมีอยู่จริงของบ้านอาศัย
๒. ไม่แนบสำเนาแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตนเอง และคู่สมรส ประจำปี ๒๕๓๙ (กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นตำแหน่ง) และประจำปี ๒๕๔๐ (กรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี)

๓. ไม่ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับในสำเนาหลักฐานที่ยื่นประกอบบัญชี ประกอบกับศาลรัฐธรรมนูญได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงข้อกล่าวหาแล้ว แต่ผู้ถูกร้องเพิกเฉยมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

สำหรับประเด็นที่สอง ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งและบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี ไม่ถูกต้องตรงกับตามความเป็นจริง เช่น เงินฝากธนาคาร ที่ดิน ยานพาหนะ สิ่งปลูกสร้างอื่น และหนี้สิน เป็นต้น จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมพิจารณาและลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากเห็นว่า นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล (ผู้ถูกร้อง) มีความผิดตามมาตรา ๒๙๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ฌ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระแก้ว นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๒๐ ก วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๖

ย่อโดย พันโท ผนังพันธ์ สุขยิ่ง
กลุ่มงานคดี ๖